UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020 / 229
KARAR NO : 2020 / 368
KARAR TR : 22.6.2020

ÖZET : Davalı Kurumda kapsam dışı personel statüsünde görev yapan davacıya disiplin cezası verilmesi işleminin iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K. K.
Vekili : Av. E.G.
Davalı : Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. S. D.

O L A Y : Davacı vekili dilekçesinde; müvekkilinin Daire Başkan Yardımcısı olarak görev yaptığını; muhasebe şube müdürü olarak görev yaptığı dönemde kapsam dışı personel statüsünde istihdam edilen personelin soruşturmaya konu olan işlemleri neticesinde Mali İşler Daire Başkanlığının Kuruluş ve Görev Yönergesinin 9/8 maddesinde sayılan görevleri kapsamında "yeterli çabayı sarf etmesi konusunda ihmali bulunduğu" tespit edildiğinden savunmasının istenildiğini, savunmasının neticesinde Kapsam Dışı Personel Yönergesinin 64/n maddesi gereğince Teftiş Kurulu Başkanlığınca öngörülen "İş Akdi Feshi" ile tecziye edilmesi gerekse de savunması dikkate alınarak 24.04.2019 tarihli 22789 sayılı işlemle "Üç Günlük Ücret Kesimi" cezası ile cezalandırıldığını; müvekkilinin bu cezaya yapmış olduğu itiraz göz önünde bulundurularak; 17.06.2019 tarih ve 2019/6 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile "Bir Günlük Ücret Kesim Cezası"na karar verildiğini; sonuç itibariyle de, 17.07.2019 tarihli 38390 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile "Bir Günlük Ücret Kesim Cezası'nın aynen uygulanmasına karar verilmiş olduğunu; benzer konulara ilişkin olarak Danıştay 12. Dairesi'nin 07.12.2007 tarihli 2004/1596 E. 2007/5887 sayılı; ve 06.02.2006 tarihli 2004/1226 E. 2006/222 Sayılı kararları göz önüne alındığında; dava konusu işlemlere esas alınan Yönetmeliklerin Resmi Gazetede yayınlanmamış olması nedeniyle şekil unsuru yönünden ağır sakatlık içerdiğini ve hukuka aykırı olduğunu ifade ederek; müvekkili hakkında, 24.04.2019 tarihli 22789 sayılı "Üç Günlük Ücret Kesimi" cezası ve bu cezaya yapılan itiraz üzerine 17.06.2019 tarih ve 2019/6 karar sayı ile verilen "Bir Günlük Ücret Kesim Cezası"na ilişkin Disiplin Kurulu kararı ile bu kararının nihai sonucu olarak verilen 17.07.2019 tarihli, 38390 sayılı "Bir Günlük Ücret Kesim Cezası'nın aynen uygulanmasına ilişkin Yönetim Kurulu kararının iptali istemiyle 4.9.2019 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı vekilince birinci savunma dilekçesinde, davanın adli yargının görev alanına girdiği öne sürülerek görev itirazında bulunulmuştur.

İSTANBUL 14.İDARE MAHKEMESİ:23.12.2019 gün ve E:2019/282 sayı ile, "(…) Uyuşmazlık Mahkemesinin 01.03.1996 günlü Resmi Gazetede yayımlanan E: 1995/1, K: 1996/1 sayılı ilke kararında "Kapsam Dışı personel olarak belirlenen görev unvanlarını taşıyanların kurumda belli bir süre çalıştıktan sonra sendika ile ilişkilini kesen ve daha çok idareci niteliğindeki personel olduğu, bu ayrımdaki amacın, bu kesimin, yetki ve ücretinin tayin ve takdirinin idareye bırakılması ve statülerinin asli ve sürekli görevleri genel idare esaslarına göre yürüten personele göre yaklaştırılması olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle 4046 sayılı Yasa hükümlerinden, kapsam dışı personelin de kamu personeli sayıldığı sonucu çıkmaktadır." denilmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, davalı Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nce uyuşmazlığın görüm ve çözümünün özel hukuk hükümlerine tabi olduğu, bu nedenle davanın görev yönünden reddi gerektiği ileri sürülerek görev itirazında bulunulmakta ise de; statüsü itibariyle kamu personeli olan davacı ile davalı idare arasındaki ilişkinin idare hukuku ilkelerinle dayanan kamu hukuku ilişkisi olduğu ve uyuşmazlığın kamu hukuku prensipleri çerçevesinde çözümlenmesi gerektiği dikkate alındığında; davanın görüm ve çözümünde idari vargının görevli bulunduğu sonucuna ulaşılarak, davalı idarenin görev itirazı yerinde görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; davalı idarenin görev itirazının reddine, 2576 sayılı Kanunun 5. maddesinin birinci fikrası gereğince Mahkememizin bu uyuşmazlıkta görevli olduğuna…" karar vermiştir.

Davalı vekilince süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyasının onaylı örneği ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

YARGITAY CUMHURIYET BAŞSAVCISI; "(…)Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında, işveren ile sendikalar arasında akdedilen toplu iş sözleşmelerinin kapsamı dışında tutulan ve bu nedenle "kapsam dışı personel olarak adlandırılan personelin, hizmet sözleşmelerine konulan yasakla sendika üyesi olamaması, yönetim kademesindeki daimi kadrolarda görev alarak işverene ait yetkileri kullanması ya da görevinin özel bir önem taşıması ve özellikle de yetkileri, ücret ve diğer haklarının tayin ve takdirinin idareye ait olması nedeniyle statüleri, asli ve sürekli görevleri genel idare esaslarına göre yürüten memur ve sözleşmeli personel statüsüne yaklaşmakta; nitekim 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanunun 22. ve Geçici 9. maddesinde de kanun koyucu tarafından, memur ve sözleşmeli personel ile birlikte anılmaktadır.

Olayda, 233 sayılı KHK'ya tabi, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile ilgilendirilmiş bir Teşekkül olan Kıyı

Emniyeti Genel Müdürlüğü; sermayesinin tamamı Devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan, kamu iktisadi teşebbüsüdür.

Uyuşmazlık Mahkemesinin benzer olaylara ilişkin verdiği 01/03/1996 tarihli ve 22567 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, 22/01/1996 tarihli ve E. 1995/1, K.1996/1 sayılı ve özelleştirme kapsamında bulunmayan Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı statüde çalışan personelin kurumları ile olan ilişkilerinden doğan anlaşmazlıkların çözüm yerinin idari yargı olduğuna ilişkin ilke kararı bulunmaktaysa da, 25/10/2017 tarihli ve 30221 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 37. maddesi ile 399 sayılı KHK'nın ek 3. maddesi; "Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci ve geçici 9 uncu maddelerine tabi teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında çalışan personel ile bu teşebbüs ve bağlı ortaklıklar arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işler iş mahkemelerinde görülür" şeklinde değiştirilmiştir.

Uyuşmazlık konusu dava 24/04/2019, 17/06/2019 ve 17/07/2019 tarihinde gerçekleştirilen işlemlere karşı 04/09/2019 tarihinde yani yukarıda anılan 25/10/2017 tarihli mevzuat değişikliğinden sonra idari yargı yerinde açılmıştır. Bu sebeple, Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin olarak 25/10/2017 tarihinden sonra açılan dava ve işlerin iş hukuku hükümlerine göre çözülmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesinin 29/01/2018 tarihli ve E.-K.2018/18-49 sayılı, 25/06/2018 tarihli ve E.-K.2018/359-411 sayılı ve 30/09/2019 tarihli ve E.-K.2019/388-586 sayılı kararlarında da benzer hususlar vurgulanmıştır.

Yukarıdaki açıklamalara göre, davacı hakkında verilen disiplin cezasının iptaline ilişkin uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir.

KARAR : Yukarıda açıklanan nedenlerle 2247 sayılı Kanunun 10. ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine…" karar vermiştir.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısı'ndan yazılı düşüncesi istenilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI; "(…)233 sayılı KHK'ye tabi, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile ilgilendirilmiş bir Teşekkül olan "Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü"; sermayesinin tamamı devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan, kamu iktisadi teşebbüsüdür.

Yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, Uyuşmazlık Mahkemesinin benzer olaylara ilişkin verdiği 1/3/1996 tarih ve 22567 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, 22/1/1996 gün ve E: 1995/1, K: 1996/1 sayılı ve özelleştirme kapsamında bulunmayan Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı statüde çalışan personelin kurumları ile olan ilişkilerinden doğan anlaşmazlıkların çözüm yerinin idari yargı olduğuna ilişkin ilke kararı bulunmakta ise de, 25/10/2017 tarih ve 30221 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 37. maddesi ile 399 sayılı KHK'nin Ek 3. maddesi; "Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 1. ve Geçici 9. maddelerine tabi teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında çalışan personel ile bu teşebbüs ve bağlı ortaklıklar arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işler iş mahkemelerinde görülür." şeklinde değiştirilmiştir.

Usul hukuku kuralları derhal uygulanırlık ilkesine tabidir. Tamamlanmış olan işlemler hariç olmak üzere yürürlüğe girdiği andan itibaren derhal uygulanır. Görev hususunun da Usul Hukukunun en temel konularından biri olduğu düşünüldüğünde, Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işlere 25/10/2017 tarihinden bu yana iş mahkemelerinde bakılacağı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, davacıya "bir günlük ücret kesimi" cezası verilmesine ilişkin işlemin iptaline ilişkin açılan bu davanın görüm ve çözümünde özel hukuk hükümleri uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

SONUÇ : Açıklanan nedenle, 2247 sayılı Kanunun 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun kabulünün uygun olacağı…" yolunda yazılı düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 22.6.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; davalı vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalı İdarede kapsam dışı personel statüsünde çalışan davacı tarafından, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Kapsam Dışı Personel Disiplin Yönergesinin 64/n maddesi uyarınca verilen 24/04/2019 tarihli ve 22789 sayılı "üç günlük ücret kesimi" cezası ile bu cezaya yapılan itiraz sonucu olarak 17/06/2019 tarihli ve 2019/6 sayılı "bir günlük ücret kesimi" cezasına ilişkin disiplin kurulu kararı ve bu kararın nihai sonucu olan 17/07/2019 tarihli ve 38390 sayılı "bir günlük ücret kesimi" cezasının aynen uygulanmasına ilişkin Yönetim Kurulu Kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında, işveren ile sendikalar arasında akdedilen toplu iş sözleşmelerinin kapsamı dışında tutulan ve bu nedenle "kapsam dışı personel" olarak adlandırılan personelin, hizmet

sözleşmelerine konulan yasakla sendika üyesi olamaması, yönetim kademesindeki daimi kadrolarda görev alarak işverene ait yetkileri kullanması ya da görevinin özel bir önem taşıması ve özellikle de yetkileri, ücret ve diğer haklarının tayin ve takdirinin idareye ait olması nedeniyle statüleri, asli ve sürekli görevleri genel idare esaslarına göre yürüten memur ve sözleşmeli personel statüsüne yaklaşmakta; nitekim, 24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Yasa'nın 22. ve Geçici 9. maddesinde de yasa koyucu tarafından, memur ve sözleşmeli personel ile birlikte anılmaktadır.

Kapsam dışı personelin sosyal güvenlik yönünden 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na tabi kılınması veya bir kısım hak ve yükümlülüklerinin 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine paralel olması ya da anılan Kanuna atıfta bulunulmasının, idare ile kamu personeli olan görevlileri arasındaki idare hukuku ilkelerine dayanan kamu hukuku ilişkisini ortadan kaldıramayacağı; teşebbüs veya bağlı ortaklıktaki kamu kesimi paylarının %50'nin altına düşmesi ve kuruluşun kamu kurumu niteliğini kaybetmesi halinde işveren ile personeli arasındaki hukuki ilişkinin özel hukuk ilişkisi niteliğine dönüşeceği kuşkusuzdur.

Olayda, 233 sayılı KHK'ye tabi, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile ilgilendirilmiş bir Teşekkül olan "Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü"; sermayesinin tamamı devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan, kamu iktisadi teşebbüsüdür.

Yapılan açıklamalar ışığında Mahkememizin benzer olaylara ilişkin verdiği 1.3.1996 tarih ve 22567 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan, 22.1.1996 gün ve E:1995/1, K:1996/1 sayılı ve özelleştirme kapsamında bulunmayan Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı statüde çalışan personelin kurumları ile olan ilişkilerinden doğan anlaşmazlıkların çözüm yerinin idari yargı olduğuna ilişkin ilke kararı bulunmaktaysa da, 25/10/2017 tarih ve 30221 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 37. maddesi ile 399 sayılı KHK'nin Ek 3. maddesi; "Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci ve geçici 9 uncu maddelerine tabi teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda toplu iş sözleşmesi kapsamı dışında çalışan personel ile bu teşebbüs ve bağlı ortaklıklar arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işler iş mahkemelerinde görülür" şeklinde değiştirilmiştir.

Usul hukuku kuralları derhal uygulanırlık ilkesine tabidir. Tamamlanmış olan işlemler hariç olmak üzere yürürlüğe girdiği andan itibaren derhal uygulanır. Görev hususunun da Usul Hukukunun en temel konularından biri olduğu düşünüldüğünde, Kamu İktisadi Teşebbüslerinde kapsam dışı personel olarak çalışanların işverenleriyle aralarında iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işlere 25/10/2017 tarihinden bu yana iş mahkemelerinde bakılacağı anlaşılmaktadır.

Görev uyuşmazlığına konu dava 4.9.2019 tarihinde, yani yukarıda anılan 25/10/2017 tarihli mevzuat değişikliğinden sonra idari yargı yerinde açılmıştır. Bu sebeplerle 25/10/2017 tarihinden sonra açılan ve davalı Kamu İktisadi Teşebbüsünde kapsam dışı personel olarak çalışan davacıya, sonuç itibariyle "bir günlük ücret kesimi" cezası verilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan bu davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile davalı idare vekilinin görev itirazının reddine ilişkin İstanbul 14. İdare Mahkemesinin 23.12.2019 gün ve E:2019/282 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı idare vekilinin görev itirazının reddine ilişkin İstanbul 14. İdare Mahkemesinin 23.12.2019 gün ve E:2019/282 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 22.6.2020 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Hicabi DURSUN	Üye Şükrü BOZER	Üye Mehmet AKSU	Üye Birol SONER
	Üye Aydemir TUNÇ	Üye Nurdane TOPUZ	Üye Ahmet ARSLAN